

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRIÁI, EGYESÜLJETEK!

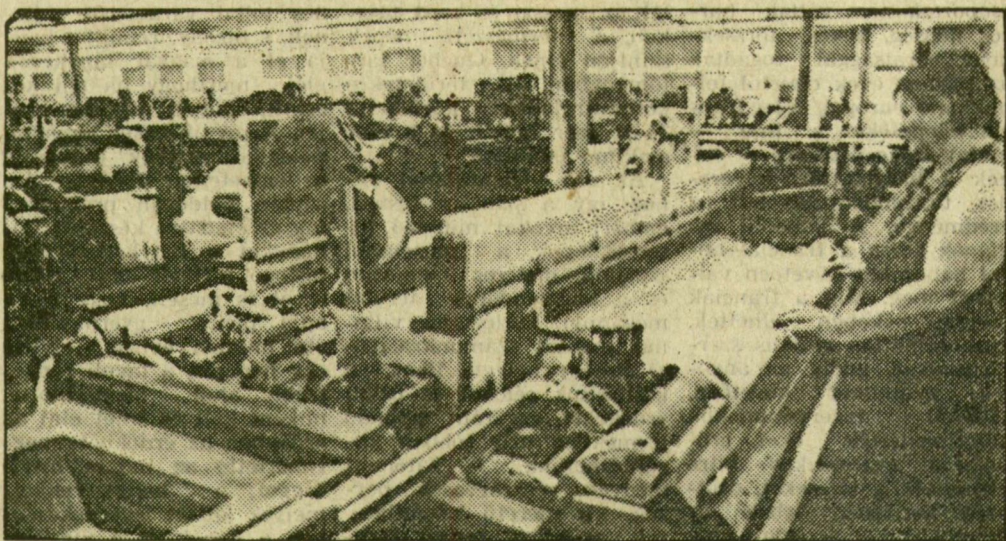
77. évfolyam, 235. szám
1987. október 6., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Az első „repülő”

Fejlesztés előtt a textilművek

A „repülőgép” munkában

Nagy László felvétele

A Szegedi Textilművekben a szövős szakembereket keresve, az elmúlt hetekben gyakran az volt a válasz: „kint vannak a repülőgépnél”. E kedveskedő, s kicsit minősítő becenév egy nemrégiben üzembe állított szövőgépnél szól. Az asszociációt nemcsak a berendezés márkaneve — Propeller C 401 — adta, hanem utal az új gép sebességére, korszerűségére is.

Lássuk, milyen is ez az új szövőgép? A gyárnál jelenleg üzemelő hagyományos kínai szövőgépektől igazán sok mindenben eltér. Nincs a megszokott vetőszerszék, az előzőből következően nincs vetelő, no és méretét tekintve is éppen kétszerese — közelítően a gyártható szövet szempontjából is — a kínai gépnek. Úgynevezett „rugalmas ragadókaros” vetőbefejezővel rendelkezik, mely egyfelől lehetőséget nyújt a megszokottnál lényegesen nagyobb sebességre, no és ami egyáltalán nem közömbös, tarkán szőtt áru előállítására is alkalmas — maximum nyolcszínű vetüléket tud bevetni.

A szegedi gyárnál ez a technikai színvonal a holnapot reprezentálja. Néhány gyártási paraméterről igyózik meg a kívülről: is: míg a hagyományos gépek óránként három és fél négyzetméter árut tudnak előállítani, addig ezen a berendezés közel 10 négyzetméter termék készül el ugyanennyi idő alatt. A könnyű, igényes női felsőruházati cikktől a farmeranyagig szinte mindent tud szőni. Míg a jelenlegi termékeknél 100 méter anyagban 20-24 hiba található, addig az új gépen szőtt áruban 4-5 (!). A szövős szakemberek jól tudják, hogy a szövés közben keletkező minőségi hibák nagy része a szövők „beavatkozásakor” keletkezik. Mivel az új berendezés bizonyos cikkek esetében műszakonként 3-4 szakadás ha adódik, ennél többet a dolgozó sem képes hibáztatni.

A szövő gyárrészt vezetője ezt az üzembiztonságot érzékeltetve mondja: „mikor megindítottuk a gépet, azt hittük, perpetuum mobilét küldtek nekünk”.

Tud ezt a gép egyebet is, nevezetesen: mintás áru szövésére — célszerű használni, így a gépleállításnál „elektronikus agyával” vissza tudja keresni a mintát, és csak hibátlan gépindítást „engedélyez”.

Alig néhány hete került a Szegedi Textilművekhez ez az egy szem szövőgép, már is megszívlelendő tapasztalatok vannak: Mindjárt a próbaüzemeltetés első pillanatában egyértelművé vált, hogy ez a modern gép korszerű, és nagyon jó minőségű alapanyagot igényel — csak így képes a benne rejlő lehetőségeket bevéltani. Amikor a gépről lefogyott az a néhány méternyi fonál, melyet a berendezéssel Olaszországból küldtek, a szegediek saját fonálát fűzték be és — ahogy mondan szokás, — „se kép, se hang”. Nagyon egyértelmű bizonyosságot kaptak a szakemberek: e csúcstechnikának számító berendezés a neki kijáró színvonalú előkészítést is igényli, és erre gyakorlatilag alkalmatlan az immár huszonöt esztendőszőzőgép.

Fölvetődhet a kérdés: vajon érdemes-e ilyen milliókat érő szövőgépeket vásárolni (merthogy darabja több mint egymillió forint, és a vállalat szándéka szerint közel másfélszázat vásárolnak a szegedi gyárnak), amikor a jelenleg bizony öregecskének mondható kínai gépparkot még ki tudja szolgálni a hasonló korú szövő-előkészítő berendezés. A válasz: nemhogy érdemes, hanem csak ez lehet a megoldás. A mai átlagosan 20 forintos, viszonylag igénytelen nyers szövetünkre nincs bőséges piac, míg az új eszközzel előállítható ötszörös értékű (!) termékre távlatokban is megvan (vagy valószínűsíthető) a kereslet. Ismételtén a gyárrészt vezető hasonlatával élve: „a világpiac olyan szférába törhetünk be, amit eddig csak képekről láthattunk”. Amennyiben ez a technika meghonosodna a Szegedi Textilműveknél, reális közelségbe kerülhet az oly sokat hangoztatott igazi gyártmányfejlesztés, ha úgy tetszik, profilváltás. Ez esetben valóban a korábbi-

aktól alapjaiban eltérő termékek előállításáról lehetne szó. Első lépésként mintázataiban igényes áruféleségek kialakítását szándékozik megoldani a gyár.

A napjainkban kezdődő váltásokat mind gyakrabban felve fogadják a szövők, hisz a korszerű, nagyobb teljesítményű berendezések általában csökkentik a munkahelyek számát — szóval, kevesebb dolgozóra lesz szükség.

Tari Vince szövőgyárrészleg-vezető: — Amennyiben az elképzelések szerinti 144 Propeller szövőgépet üzembe állítjuk, úgy 320 kínai szövőgépet fogunk kivenni a termelésből. Így valóban szövőlétszám szabadul föl, azonban senkinek nem kell tartania attól, hogy nem lesz munkája. Az új gépek munkába állítása után a jelenlegi munkáskész hiánya miatt állásra kárhoztatott berendezéseinket el tudjuk indítani. Jelenleg kubaik is dolgoznak az üzemben, akik maximum három esztendő múlva visszautaznak hazájukba, s őket is pótolni kell. Tehát, aki dolgozni akar, a jövőben is megtalálja helyét a szegedi gyárban.

Lehet, hogy csupán a véletlen hozta így — bár a vállalat stratégiáját tekintve nagyon is tudatosnak látszik —, de a Szegedi Textilműveknél most tetten érhetjük az oly sokat hangoztatott stabilizálás hétköznapi megvalósulását, annak szinte valamennyi kritériumának eleget téve: olyan gyártmányt előállítani, melyre megvan a világpiaci kereslet, az eddigiekénél érezhetően magasabb minőségi fok, és végeredményként az alapvetően gazdaságosabb termelés.

Vigh Zoltán

Javuló cserearányok

Az idén, dollárban számítva, várhatóan mintegy 3 százalékkal javul a Chemolimpex Külskereskedelmi Vállalat által exportált és importált vegyi cikkek cserearánya. A javulás nagyjából azonos a közönséges, hogy a vegyi termékek világpiacán egyes cikkszoportok árai emelkednek. A vállalat importja is drágul — a számítások szerint mintegy 3,5 százalékkal —, de ennél is nagyobb mértékű, 6,8 százalékos emelkedést várnak exportáraikban. Mindennek eredményeként, az előzetes számítások szerint, az idén közel 25 millió dollárral javul a Chemolimpex áruforgalmának egyenlege.

Kádár János Kínába látogat

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának meghívására a közeli napokban hivatalos, baráti látogatást tesz a Kínai Népköztársaságban. (MTI)

Hazánk képviselője az END bizottsági ülésén

Barabás Miklós, az Országos Béketanács főtitkára hétfőn hazaérkezett Antwerpenből, ahol részt vett az Európai Nukleáris Leszerelés (END) összekötő bizottságának ülésén. E testület feladata, hogy az európai béke-mozgalmak jelentős fórumai, az évenkénti konventek között szervezze a leszerelési mozgalom tevékenységét. Ez volt az első ülés, amelyen — az END alapokmányának a nyári coventryi konventen való elfogadása után — hazánk képviselője teljes jogú tagként vett részt a testület munkájában.

Kényszer és kockázat

Pénzsűkös világunkban otthon, a háztartásban és a munkahelyeken, egyaránt érződik, a napi kiadások után egyre kevesebb marad a jövőt megalapozó vásárlásokra, nagyobb beruházásokra. Ez azonban nem jelenti azt, hogy belenyugodjunk az egy helyben topogásba. Ha azt látjuk, nehezen gyűlnek a bankok, keressük a lehetőséget, mit lehetne a legelőnyösebb módon hitelből megvásárolni. Ennek a mértékét nem könnyű igazán eltalálni. Mert ha túllőtünk a célon, túlbecsültük teherbíró-képességünket, a részletek kifizetése után rájövünk, napi megélhetési gondokkal kell szembenéznünk. Ha viszont túlságosan kishitűek vagyunk, s moccanni sem merünk, menthetetlenül lemaradunk környezetünkhez képest, s szegénységünk tudata tovább lohasztja ambícióinkat.

A Deszki Maros Tsz évekel ezelőtti csekély nyereségű, majd veszteséges gazdálkodása kikényszerítette a változtatást. Az új vezetőség kemény feladatok előtt állt: mielőbb kivezetni a válságból a kollektívát. A céltudatos, igényes és számon kérő vezetői magatartás sikereit lehetetlen nem észrevenni. Mintha kicserélték volna ezt a szövetkezetet.

A tavalyi 7 millió forintos nyereség után 8 és fél millió az idei terv, ami a jelek szerint teljesíthető. Az első időszak a munkafegyelem megszilárdításával telt, majd következett a termelés anyagi alapjainak megújítása. S ebben az idei év fontos mérföldkő. Közel 70 millió forintot költenek beruházásra. Miként lehetséges mindez, hisz a deszki szinten jó nyereséghányad ehhez az ütemhez mégiscsak kevés.

Juhász Béla elnök válaszából kiderül, hogy a saját erő mellett meg kellett keresni azokat a területeket, ahol az egyszerű fejlesztést állami támogatás ösztönzi, s emellett a hiányzó összegre bankhitelket kellett felvenni. A hitel terhekkel jár, de elengedhetetlen. Az alapvető költségesség termelőképeségének magasabb szintjét teljes körűen csak így lehet biztosítani. A dráguló munkaerő ellenszere egyedül a technológia színvonalának emelése lehet. Az ehhez párosuló szakmai fegyver és piacorientált termelési szerkezet adhat arra esélyt, hogy a

tartozások a többletáhozakból megterüljenek. A jó gépesítettség a munkák időbeni és veszteségmentes elvégzésének a záloga. Az iparszerű gabonatermesztési program adta a lehetőséget, hogy az idén John Deer-traktort és hozzá tartozó munkagépeket vásároljanak, az elhasznált SZK-kombájnok felváltására 3 Claus Dominánt szereztek be, és a két, nagy pontosságú aprómagvető gép is megérkezett. Emellett a szállítóeszközök cseréje is megtörtént.

Az intenzív kukoricatermesztési program keretében 2 Waldhauser-öntözőberendezést állítottak munkába az idén. A feltételeknek megfelelően, a többletermést a gabonaforgalmi vállalatnak adják át. Az öntözésfejlesztést két Bauer-berendezéssel kezdték, megteremtve ezzel a biztonságos kertészeti termelés feltételeit.

A munkaigényesség miatt a fehér paprikát részes művelők kapálják, szedik. Jelenleg Szegedről 150 család jár ide, a jó jövedelemkiegészítés reményében. Amennyiben a közgazdasági feltételek ezt nem gátolják, jövőre a vöröshagymára és gyökérzöldségre is kiterjesztik ezt a módszert.

A fehér paprika 16-20 forintos piaci árára gondolva felvetődik, hogy igencsak drágán termel a mi mezőgazdaságunk. Úgy látszik, a drága gépeket, az öntözést végül a fogyasztó fizeti meg. No, nem egészen ez a helyzet. Salgótarjánban 9 forintért a boltba szállították a paprikát, s még el sem jött a kocsis, ott díszelgett rajta a 20 forintos árcédula. Valóban ez lenne a termelő és kereskedő kockázatának és költségeinek aránya? Aligha. Korrektebb kapcsolatra is akad példa. Szegeden maguk keresték az áfészt és az élelmiszer-kereskedelmi vállalatot, 8,50-ért annyit szállítanak, amennyi csak szükséges. A 12 forintba megállapított fogyasztói áron egy hete ezt a paprikát láthatjuk a nagyobb üzletekben.

Az állattenyésztésben is valy a baromfi rendkívül jó eredményt hozott. Úgy érez

ték, érdemes fejleszteni. Saját erőből 10 milliót költöttek korszerű berendezésekre, a férőhely bővítésére. A házilagos kivitelezés, a kisebb költség mellett, még azzal az előnnyel is járt, hogy 2 és fél hónap alatt elkészült. Egy év sem telt el, s rajtuk kívül álló okokból, az idén náluk ez lett a válságágazat. A magasabb takarmányárak ellenére, a fehérjeimport miatt, a beltartalmi érték a „csirkek által végzett minősítés” szerint romlott. A súlygyarapodás elmaradt a kívánt értéktől. A korszerű tartástechnológiának megfelelő genetikai háttérrel sincsenek megelégedve. A csirkek között több a kelégyenge. Ha nincs más, az emelt árat ezért is meg kell fizetni. Ebből az egy momentumból is levonható a következtetés, minden lépésnek óriási a kockázata.

A tejtermelés az elavult, kötött tartástechnológiával nem volt kifizetődő. Ket út kínálkozott, felszámolni vagy korszerűsíteni. Az utóbbit választották. A kötött tartásra átalakított épületek és az Alfa-Laval fejőház kivitelezésére kiírt versenypályázaton az ajánlatokat 40 millió forintnál alább nem tudták leszorítani. Maguk látták neki, s fél év alatt, decemberre, szeretnék befejezni, 30 millióból, melynek fele állami támogatás.

A vezetékes gáz gerincvezetékek kiépítéséhez 1 millió forintnyi munkával járultak hozzá. Ez egyben a közleg érdekét szolgálja, de elősegíti a szövetkezeti gazdaságosabb energiaellátását is. Első lépésként a tehenészeti telep fűtését alakítják át gázüzeműre.

Az alapvetőkénségen kívül jutott energia az ipari jellegű termelés szélesítésére is. Az Agrokernék gyártott alkatrészek a hiánycikkek számát csökkenti. Októberben tőkés importot kiváltó ekevasat is készítenek, hazai alapanyagból.

Egy munkahely, s ennyi törekvés. S hogy a dolgozók a kisebb csoportok is éreznek, fáradozásaik eredménye nem vész el a „nagy kalapban”, az év végi részesedést úgy osztják majd fel, hogy mércéül a közönségért tett erőfeszítés szolgál.

A betervezett fejlesztések 1988-ra elkészülnek Elmondhatjuk, a korábbi lemaradásukat behozták. Az új adó- és elvonási rendszer követelményeit megismerve tudják majd meghatározni, milyen nyereségre számíthatnak hosszabb távon. S ez határozza meg a további teendőket.

Tóth Széles István